

บทคัดย่อ

การศึกษาโซ่อุปทานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเส้นทางระหว่างภาคเหนือตอนล่าง 1 ประเทศไทย และมณฑลเสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องภายในโซ่อุปทานการท่องเที่ยว นำไปสู่แนวทางการพัฒนาให้เกิดโลจิสติกส์การท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และได้ข้อเสนอแนะนโยบายการพัฒนาโซ่อุปทานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนเส้นทาง การท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนล่าง 1 ประเทศไทยขึ้นไปยังสาธารณรัฐประชาชนลาว เข้าสู่ นครคุนหมิงมณฑลยูนนาน และสิ้นสุดที่นครเฉิงตูมณฑลเสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทาง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ภายใต้งานวิจัยนี้ ประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องภายในโซ่อุปทานการท่องเที่ยว บนเส้นทางระหว่างภาคเหนือตอนล่าง 1 ประเทศไทย และ มณฑลเสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน (2) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาให้เกิดโลจิสติกส์การท่องเที่ยวที่ รับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม บนเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนล่าง 1 ประเทศไทย และมณฑลเสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน และ (3) เพื่อวิเคราะห์นโยบายการพัฒนาโซ่อุปทาน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนล่าง 1 ประเทศไทย และมณฑล เสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ในงานวิจัยนี้ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล โดยใช้หลักการจากทฤษฎี “ห่วงโซ่อุปทานการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” 5 กิจกรรม ได้แก่ (1) การให้บริการข้อมูล (2) สถานที่ท่องเที่ยว (3) การเดินทาง (4) ที่ พักและอาหาร และ (5) ชั้นตอนระหว่างประเทศ และดำเนินการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค สำหรับการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวบนเส้นทาง และวิเคราะห์นโยบาย ในการพัฒนาโดยใช้ TOWS Matrix จากข้อมูลที่เก็บได้จากการลงพื้นที่จริง พร้อมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ชุมชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชน ลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นถึงผลความเชื่อมโยงกิจกรรมในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวบนเส้นทาง โดยแบ่งออกเป็น 3 เป็นประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนลาว และสาธารณรัฐ ประชาชนจีน ซึ่งผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ พบว่า ความเชื่อมโยงกิจกรรมบนเส้นทางในเขตพื้นที่ของประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนมีศักยภาพความเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ในส่วนของ สาธารณรัฐประชาชนลาว ความเชื่อมโยงในบางกิจกรรมยังต้องการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้ดี ขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ โดยงานวิจัยนี้ได้จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเส้นทาง เพื่อเพิ่ม ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวก่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเส้นทาง การจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว ภายใต้ต้นนโยบาย ชื่อ “Thailand-Laos-China: Smooth Sustain Tourism” ซึ่งประกอบไปด้วยข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การเดินทาง (2) การให้บริการข้อมูล และ (3) การประยุกต์ใช้ที่พักที่มาจากชุมชน โดย

กำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวบนเส้นทาง และจัดทำคู่มือการท่องเที่ยว “Sustainable Tourism on R3A+” ภายใต้นโยบายดังกล่าว ทางคณะวิจัยนำเสนอรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ พร้อมทั้งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กัน แต่ละรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวยังเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่อาศัยระยะเวลาการเดินทางที่แตกต่างกัน อาทิเช่น การท่องเที่ยวภายในระยะเวลา 2-3 วัน, การท่องเที่ยวภายในระยะเวลา 1 อาทิตย์ หรือ การท่องเที่ยวแบบไม่จำกัดระยะเวลา ซึ่งนโยบายด้านการเดินทาง นำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตลอดเส้นทางการท่องเที่ยวนี้

อีกทั้ง ทางคณะวิจัยจัดทำแผนการพัฒนาโซ่อุปทานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ แผนการพัฒนาระยะที่ 1 สามารถดำเนินการได้ในทันที ภายในระยะเวลา 1 ปี ได้แก่ การนำเทคโนโลยีเข้าไปช่วยในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก การประชาสัมพันธ์ เชิญชวน กลุ่มนักท่องเที่ยวแบบ “คาราวาน” รวมไปถึง การส่งเสริมให้บุคลากรและคนในชุมชนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับทักษะทางด้านภาษา เป็นต้น สำหรับแผนการพัฒนาระยะกลาง คือ แผนการพัฒนาระยะที่ 2 เป็นการดำเนินการภายในระยะเวลา 2 ถึง 3 ปี ได้แก่ การนำเสนอการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยเน้นการนำเสนอถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่ พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศบริเวณชุมชนให้สื่อถึงเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ การประชาสัมพันธ์ที่เน้นการแสดงให้เห็นถึงความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวในทุกช่วงเวลา เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวบนเส้นทางตลอดทั้งปี รวมไปถึงการสนับสนุนจากทางภาครัฐบาลโดยจัดทำกฎเกณฑ์มาตรฐานทางด้าน Green Tourism ของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น สำหรับแผนการพัฒนาระยะยาว คือ แผนการพัฒนาระยะที่ 3 เป็นแผนการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของเส้นทางการท่องเที่ยวให้เกิดความความยั่งยืน กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพที่ดีในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาที่ดำเนินการในระยะเวลา 4 ปีขึ้นไป ได้แก่ การจัดทำช่องทางออนไลน์ในการยื่นเอกสารการเดินทางข้ามแดน พร้อมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ One Stop Service เพื่อให้บริการเบ็ดเสร็จเกี่ยวกับการนำยานพาหนะผ่านแดน เป็นต้น

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, R3A, โซ่อุปทาน, TOWS Matrix

Abstract

The aims of this research “Sustainable Tourism Supply Chain Along Lower North Provincial Cluster 1 of Thailand and Sichuan Province of P.R. China” are 1) to study connectivity of related activities in tourism logistics, 2) to provide developmental approach that create tourism logistics which response to social, culture and environment, and 3) to propose policy suggestions for developing sustainable logistics supply chain. The considering route starts from lower north provincial cluster 1 of Thailand to Lao People's Democratic Republic, to Kunming Municipality and finishes at Sichuan Province of P.R. China. Moreover, the research also intent to enhance a potential of tourist attractions on the route and develop tourism to be sustainable tourism.

In this research, there are 3 objectives (1) To study and analyze the linkages of related activities within the tourism supply chain on the route starts from lower north provincial cluster 1 of Thailand to Lao People's Democratic Republic, to Kunming Municipality and finishes at Sichuan Province of P.R. China. (2) To analyze the development guidelines for social tourism logistics Culture and environment on the route starts from lower north provincial cluster 1 of Thailand to Lao People's Democratic Republic, to Kunming Municipality and finishes at Sichuan Province of P.R. China. and (3) To analyze sustainable tourism supply chain development policies on the route starts from lower north provincial cluster 1 of Thailand to Lao People's Democratic Republic, to Kunming Municipality and finishes at Sichuan Province of P.R. China.

To collect and analyze the current situation of the route, field study and survey is used together with interviewing with relates stakeholders; communities, entrepreneurs and related organizations. There are five elements which are affected to sustainable tourism supply chain; Information, Attractions, Transportation, Accomodation and food, Customs procedure. The SWOT is employed to analyze a current state of tourism supply chain along the route. To examine and propose developmental approach, the TOWS Matrixis used.

The results of the research show that there is a connectivity of tourism supply chain activities along the route. The connectivity in part of Thailand and P.R. China have potential and can be connected suitably. Meanwhile, the connectivity in part of Lao People's Democratic Republic, there are some activities which lack of good connection and need to be advocated and developed. In this research, the developmental approaches to enhance

the potential of tourism supply chain Along Lower North Provincial Cluster 1 of Thailand and Sichuan Province of P.R. China are proposed. Under the policy named "Thailand-Laos-China: Smooth Sustain Tourism", the tourism development plans are developed which consists of 3 suggestions (1) Transportatin (2) Information services and (3) Application of accommodation from the community. The sustainable tourism guidebook along the route is also created which based on natural and cultural. Each travel route is a tourism route that relies on different travel times. For example, travel within 2-3 days, travel within 1 week or unlimited time of travel.

The developmental approaches are presented based on short, medium and long-term plan. In short term, it can be implemented within 1 year. For examples, to apply a technology for promoting unknow attractions, to support a caravan tourist, to improve a language skill of people in community. In medium term, it can be implemented in 2-3 years that focused on local tourism. For examples, history of attraction is focused, to create an atmosphere of community for attracting tourist, to promote a beauty of attraction throughout the year and the supporting from the government by establishing the standards for Green tourism. In long term, it is a development plan to increase the potential of the tourism path to achieve sustainability. It can be implemented over a period of 4 years. For examples, to create an online channel for submitting cross bordering document, to promote one stop service center to provide services for vehicles cross bordering process.

Keywords: Sustainable Tourism, R3A, Supply chain, TOWS Matrix